

**Gemeentelijke
Ombudsman**
Den Haag

De transformatie Willem Dreeshuis

De missende treden op de participatieladder

Samenvatting

Het voormalig Haagse Wijk en Woonzorg-complex Willem Dreeshuis in de Bomenbuurt, zal als nieuwe woongemeenschap dienen voor voormalig dak- en thuislozen en voor reguliere sociale huurders. Om deze transformatie mogelijk te maken, maakt de gemeente gebruik van een participatietraject. De omwonenden van het complex hebben hierover een klacht ingediend. Zij voelen zich onvoldoende gehoord en beklagen zich over inadequate inspraakmogelijkheden bij het participatietraject. Ook beklagen zij zich erover dat aangrenzende scholen niet (tijdig) zijn geïnformeerd over de huisvesting en dat relevante informatie in het traject niet, niet op tijd, onvolledig of incorrect van de gemeente is ontvangen, waarbij zelfs sprake zou zijn geweest van tegenstrijdige informatie. Het gaat daarbij om drie onderzoeksrapporten.

De klachten hebben de ombudsman doen besluiten tot het op eigen initiatief instellen van een onderzoek naar de invulling van het participatieproces of deze voldoet aan de eisen van behoorlijkheid.

- De ombudsman stelt vast dat de fase van informeren niet juist is verlopen. Omwonenden hebben de gevraagde informatie niet verkregen, omdat deze niet bestond of niet werd verstrekt. De gemeente heeft gehandeld in strijd met het vereiste van goede informatie-verstrekking

- De ombudsman constateert dat het participatietraject niet goed is gegaan. De gemeente is gestart met het informeren en voeren van overleggen met omwonenden, maar tot een participatieoverleg is het nimmer gekomen. De ombudsman acht dit gezien vanuit de vereiste van professionaliteit niet behoorlijk.

De ombudsman doet de gemeente in dit rapport een aanbeveling, namelijk het proces rond burgerparticipatie beter te organiseren en te professionaliseren, zoals in het coalitieakkoord 2019-2022 afgesproken.

Inhoudsopgave

1. Aanleiding	3
2. Het verzoek tot onderzoek bij de Gemeentelijke Ombudsman	3
3. Onderzoeksgegevens	3
4. Het oordeel van de Gemeentelijke ombudsman	9
5. Aanbeveling	11

1. Aanleiding

Het woon-/zorgcomplex van HWW Zorg aan de Morsestraat 19 in de Bomenbuurt stond sinds 2020 leeg vanwege een reorganisatie. De bewoners van het complex zijn naar andere locaties verhuisd. De gemeente Den Haag en Vestia geven aan de mogelijkheden van deze locatie te hebben onderzocht en zijn overeengekomen dat per 1 juni 2021 het Willem Dreeshuis als een nieuwe woongemeenschap zal dienen voor voormalig dak- en thuislozen en voor reguliere sociale huurders. Dat omwonenden van het Willem Dreeshuis hier niet bij betrokken zijn, heeft bij deze groep tot veel ongenoegen geleid. De gemeente heeft een externe partij ingehuurd om vorm te geven aan de transformatie van het Willem Dreeshuis.

2. Het verzoek tot onderzoek bij de Gemeentelijke Ombudsman

Op 2 juni 2021 heeft de klager namens Vereniging Het Dreeskwartier bij de Gemeentelijke ombudsman Den Haag Leidschendam Voorburg (hierna: ombudsman) een klacht ingediend over de gemeente Den Haag (hierna: de gemeente). Klager voelt zich onvoldoende gehoord en beklagt zich over inadequate inspraakmogelijkheden bij het participatietraject. Ook beklagt hij zich erover dat de aangrenzende scholen niet (tijdig) zijn geïnformeerd over de huisvesting en dat relevante informatie in het traject niet, niet op tijd, onvolledig of incorrect van de gemeente is ontvangen, waarbij zelfs sprake zou zijn geweest van tegenstrijdige informatie. Het gaat daarbij om drie onderzoeksrapporten. Dit heeft ertoe geleid dat de ombudsman de rapporten bij de gemeente heeft opgevraagd, en uit eigener beweging een onderzoek heeft ingesteld.

De onderzoeksvraag die bij dit onderzoek centraal staat is:

Hoe is concreet invulling gegeven aan het participatieproces voor de omwonenden en andere belanghebbenden en voldoet die invulling van de participatie aan de behoorlijkheid?

3. Onderzoeksgegevens

1) Onderzoek ombudsman:

Om de klacht te onderzoeken heb ik de stukken die klager aan de ombudsman heeft verstrekt bestudeerd. Ook heb ik met klager diverse keren contact gehad om zaken toegelicht te krijgen. Daarenboven heb ik bij de afdeling Wonen van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling van de gemeente nadere informatie opgevraagd. Dit is geschied met behulp van telefoongesprekken, schriftelijke correspondentie en interviews. Bij het interview met de afdeling Wonen waren aanwezig: de Programma-manager huisvesting statushouders en zorgdoelgroepen, Teammanager woonruimteverdeling en de Onderzoeker van de ombudsman. Tevens heb ik bij burgemeester Van Zanen informatie opgevraagd door middel van schriftelijke correspondentie met de Bestuursadviseur van de burgemeester. Ook heb ik een gesprek gehad met wethouder Balster (Wethouder Volkshuisvesting, Welzijn en Zuidwest). Aansluitend heb ik vragen gesteld aan de betrokken Senior beleidsadviseur, afdeling Wonen.

Uit het onderzoek zijn de volgende punten gebleken.

Kader/regelgeving:

Het participatietraject voor de transformatie voor het Willem Dreeshuis maakt deel uit van een bredere aanpak zoals omschreven in de Leidraad controversiële voorzieningen (RIS 309119). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen besluitvorming, informeren, communiceren en participatie. De leidraad is een vaste basisgedragslijn die het college volgt op het gebied van besluitvorming, communicatie en participatie. Om belanghebbenden zo goed mogelijk te betrekken, heeft de gemeente de inspraak- en participatieverordening Den Haag 2012 (<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR11298/2>). Inwoners, experts, bedrijven en andere partijen kunnen op verschillende niveaus betrokken worden bij de ontwikkeling van het beleid of verbeteren van de dienstverlening.

De participatieladder:

De inspraak- en participatieverordening Den Haag 2012 maakt onderscheid in vier niveaus van participatie. Te weten: raadplegen (consulteren), adviseren, coproduceren en meebeslissen. Evenwel is de ombudsman van mening dat informeren, onderdeel uitmaakt van de participatieladder. Dit is de laagste

trede van de participatieladder. Hoe hoger op de ladder, des te meer de invloed van de omgeving op het project.

Uit de brief van het college van burgemeester en wethouders d.d. 28 april 2021 aan de gemeenteraad (Raadsmededeling), volgt dat de gemeente het participatietraject zal starten vanaf mei 2021 waarin met de wijkbewoners de ontwikkeling van de voorzieningen voor de wijk wordt vormgegeven. De gemeente denkt hierbij aan mogelijke ruimtes voor de buurt of de inrichting van de buitenruimte van het Willem Dreeshuis.

Informeren

Op 28 april 2021 heeft de directeur van stadsdeel Segbroek de omwonenden van het Willem Dreeshuis geïnformeerd, dat zij samen met woningcorporatie Vestia onderzoek heeft gedaan op welke manier het Willem Dreeshuis een nieuwe maatschappelijke invulling kan krijgen. Hieruit is gebleken dat de locatie na verbouwing geschikt is voor sociale huurwoningen, voor mensen die dak- en thuisloos zijn geweest en reguliere huurders. Ook wordt onderzocht of lokale ondernemers zich er kunnen vestigen en wordt gekeken op welke manier het Willem Dreeshuis kan worden gebruikt voor buurtactiviteiten en

lokale initiatieven. De gemeente geeft aan dat zij na de informatiebijeenkomsten gesprekken met de buurt organiseert waar meegedacht kan worden over de gebruiksmogelijkheden van het Willem Dreeshuis. In deze brief wordt niet gesproken over een participatietraject, en hoe hier vorm en uitvoering aan wordt gegeven.

Begin mei 2021 heeft de gemeente drie informatiebijeenkomsten georganiseerd. Volgens de gemeente hebben de betrokken wethouders en de stadsdeeldirecteur bij deze bijeenkomsten de vragen van omwonenden beantwoord. Volgens klager werden tijdens de fysieke bijeenkomsten de aanwezigen in de gelegenheid gesteld hun vragen op briefjes te schrijven en deze bij de gemeente in te leveren. Deze briefjes zijn echter niet teruggegeven. Hierdoor hebben de aanwezigen geen zicht gehad op welke vragen wel en niet zijn beantwoord. Er is slechts een Q&A Factsheet. De gemeente heeft hiervan een iets andere lezing. Bij de fysieke bijeenkomst was het mogelijk om vragen op een briefje te schrijven en deze aan de gemeente te geven. De vragen zijn gecategoriseerd naar onderwerp en beantwoord in het Q&A Factsheet. Alleen vragen naar gedetailleerde persoonlijke informatie over de toekomstige bewoners

(inzicht in medische dossiers, gedetailleerde vragen over de achtergrond van de bewoners etc.) zijn om privacy redenen niet beantwoord. Afgezien van de vragen naar persoonlijke informatie over de nieuwe bewoners herkent de gemeente zich niet in het beeld van klager. Indien klager nog vragen heeft, is de gemeente bereid deze te beantwoorden. Het Q&A Factsheet is gedeeld met belangstellenden en gepubliceerd op de website van bewonersorganisaties en op de website van de gemeente Den Haag. Op 21 mei 2021 zijn omwonenden hierover ook schriftelijk geïnformeerd en wordt aankondiging gedaan voor het omgevingsoverleg en het participatietraject. Over laatstgenoemd punt merkt de gemeente op dat bewoners hierover binnenkort meer informatie ontvangen.

Voor diverse omwonenden gaven de verstrekte antwoorden onvoldoende uitleg. In het bijzonder misten zij de onderbouwingen, waaruit blijkt op welke manier het Willem Dreeshuis een nieuwe maatschappelijke functie kan krijgen, de brandveiligheid wordt geborgd, en de draagkracht voor verbouwing van het Willem Dreeshuis. Vanaf juni 2021 hebben de bewoners, waaronder klager, geprobeerd de gemeente ertoe te bewegen om de schriftelijke onderbouwing hiervan te verstrekken, alvorens het participatietraject in

te gaan. Pogingen daartoe blijken onder meer uit de correspondentie tussen klager en de directeur van stadsdeel Segbroek. Ook hebben de bewoners op 20 mei 2021 ingesproken tijdens de vergadering van de gemeenteraad.

Raadplegen (consulteren)

De gemeente kiest voor het participatieniveau raadplegen en past maatwerk toe. Klagers vrezen dat dit een soort vrijbrief is, om als gemeente zelf deze maat te bepalen.

In de bewonersbrief van 28 april 2021 heeft de gemeente aangekondigd na de informatiebijeenkomsten, gesprekken met de buurt te organiseren waarbij de bewoners kunnen meedenken over de gebruiksmogelijkheden van het Willem Dreeshuis. Deze gesprekken, lees: omgevingsoverleggen zullen, - zo blijkt uit de brief van 16 juni 2021-, maandelijks plaatsvinden vanaf juli 2021. Bij het eerste omgevingsoverleg is klager aanwezig geweest. Daarbij zou zijn gevraagd of een verslag kon worden gemaakt. Volgens klager is dit niet gebeurd. Ook zou zijn verzocht om verslagen van de daaropvolgende overleggen, maar zijn niet ontvangen. De gemeente geeft aan dat van alle omgevingsoverleggen verslagen zijn opgesteld die via de onafhankelijke

voorzitter zijn gedeeld met de aanwezigen van het overleg. Tot op heden is voor de gemeente geen aanleiding geweest de verslagen op andere wijze beschikbaar te maken, maar het is wat de gemeente betreft geen bezwaar dat alsnog te doen. Wel is het zo dat de gemeente slechts deelnemer is in het omgevingsoverleg en zal daarom het beschikbaar maken, eerst in daar aan de orde gesteld moeten worden. Het eerstvolgend overleg is 12 september 2022.

Na de zomervakantie 2021 zou het participatieoverleg starten. Voor de gemeente is het doel van het te ontwerpen en uit te voeren participatieproces, overeenstemming te krijgen over gewenste bouwkundige, financiële, duurzame en organisatorische investeringen aan de binnen-en buitenzijde van het Willem Dreeshuis. Denk hierbij aan het opknappen van de voorgevel, het publiek toegankelijk maken van de tuin van het pand en het gebruik en beheer van de gezamenlijke ruimten. De ontwerpfasen van het participatietraject is na het zomerreces gestart, en door de opdrachtnemende partij: Cityzen, de gemeente aangeboden eind december 2021. Tot nu toe heeft geen raadplegen plaatsgevonden. Voor klager is onduidelijk wat de gemeente hiermee voor ogen heeft.

Vragen ombudsman opening onderzoek/
opvragen onderzoeksrapporten:

De gemeente heeft het participatieproces ingericht conform de 'Leidraad controversiële voorzieningen'. De hoofdlijnen van deze gedragslijn bij de totstandkoming van zogenoemde controversiële voorzieningen zijn:

1. Het college neemt een besluit over de locatie van een voorziening;
2. daarna wordt de gemeenteraad hierover geïnformeerd;
3. en dan direct de omwonenden;
4. het communicatietraject gaat vanaf het informeren van de gemeenteraad van start;
5. omwonenden praten niet mee over de vraag óf er een voorziening komt, maar over de randvoorwaarden die daarbij moeten gelden;
6. ook worden ze steeds betrokken bij een omgevingsoverleg/klankbordgroep/beheercommissie/begeleidingscommissie of een soortgelijk gremium;
7. uitgangspunt is altijd maatwerk waarbij recht wordt gedaan aan de betrokken belangen.

Voor het participatieproces rond de definitieve transformatie van het Willem Dreeshuis is gekozen voor het participatieniveau raadplegen en past de gemeente

maatwerk toe. In het participatieproces worden omwonenden (en bewoners van het Willem Dreeshuis) uitgenodigd om mee te denken over de invulling van de transformatie van het Willem Dreeshuis.

Volgens de gemeente maken de door omwonenden veronderstelde drie onderzoeksrapporten van Cityzen (a), de brandweer (b) en de Veiligheidsdriehoek (c) - waarnaar zij hebben gevraagd - geen deel uit van het participatieproces, om de enkele reden dat deze ten tijde van de aanvraag niet bestaan, dan wel nog niet bestonden.

Ad a) Het onderzoek van Cityzen

- Op 10 november 2021 heeft klager aan de gemeente gevraagd om een kopie van het rapport van Cityzen, dat mede door de omwonenden, - waaronder klager-, tot stand is gekomen.
- Op 22 november 2021 heeft de gemeente gereageerd op de e-mail van klager, en aangegeven dat het rapport van Cityzen nog niet is afgerond en dat nog geen bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden. Op het moment dat dit wel het geval is, zal de gemeente klager verder berichten of en zo ja de wijze

waarop het rapport ter beschikking wordt gesteld.

- Op 3 december 2021 heeft de ombudsman het onderzoek geopend, waarbij onder meer aan de gemeente is gevraagd om het rapport van Cityzen. Volgens klager zou het rapport zijn afgerond en aangeleverd bij de gemeente op 14 oktober 2021.
- Op 2 februari 2022 heeft de gemeente de ombudsman bericht dat het definitieve rapport met daarin het ontwerp van het participatietraject aan de gemeente is aangeboden op 22 december 2021. De gemeente zou het rapport bestuderen en beraden over de te nemen vervolgstappen. Zodra hier een besluit over is genomen zal zij het rapport en de bijbehorende vervolgstappen met de ombudsman en andere belanghebbende delen.
- Op 16 februari 2022 heeft de gemeente het definitieve rapport van Cityzen met het ontwerp voor de participatieaanpak gedeeld met de ombudsman. Dit in het kader van het onderzoek van de ombudsman. Hieruit blijkt dat de

voorgestelde participatieaanpak in de ontwerpfase is.

De insteek voor de participatie is gebaseerd op het herstellen van een belangenevenwicht tussen de betrokken partijen, door samen te werken aan oplossingen die voor meerdere partijen acceptabel zijn. De kern van de aanpak is om de betrokkenheid van een grotere groep wijkbewoners te stimuleren en de verbondenheid tussen de verschillende partijen en bewonersclusters in en rond het WDH verder te versterken. Van alle betrokken partijen wordt een actieve bijdrage gevraagd, door deel te nemen aan ontwerpteam. De belangrijkste strategieën die een tegenwicht kunnen bieden aan het zogenaamde 'not in my backyard'-fenomeen zijn

1) bewustwording van de kernoorzaken van een heersend conflict, 2) daarover overzicht en inzichten bieden en daarmee laten zien dat je luistert/leert en 3) empathie. Uit het participatieproces moet dus blijken dat de gemeente zich is gaan inleven in de zorgen en onzekerheden van de omwonenden en ook concrete acties neemt om deze te adresseren.

De essentie van het ontwerpvoorstel is om bovenstaande drie punten in het participatieproces terug te laten komen. Dit met het doel

om de coöperatieve houding van een grotere groep omwonenden te faciliteren.

- Op 21 juli 2022 heeft de ombudsman bij de gemeente onder meer navraag gedaan over de datum waarop Cityzen het rapport aan de gemeente zou hebben aangeboden. Hierover verschillen partijen van mening.
- Op 4 augustus 2022 heeft de gemeente de ombudsman hierover bericht dat Cityzen op 14 oktober 2021 het eerste volledige concept van het rapport met de gemeente heeft gedeeld. Vervolgens heeft de gemeente het concept met Cityzen besproken. Cityzen heeft een aantal aanpassingen doorgevoerd (onder andere een aanpassing van feitelijke onjuistheden en een toevoeging van een toelichting op de methode). Op 22 december 2021 heeft Cityzen de definitieve versie van het rapport aangeboden bij de gemeente. Volgens de gemeente is haar doel om het rapport en bijbehorende toelichting te agenderen voor de eerste vergadering van het college na het reces (23 augustus 2022 red.) en daarna met de gemeenteraad en betrokkenen te delen.

Ad b) Het onderzoeksrapport over de brandveiligheid

Volgens de gemeente wordt het Willem Dreeshuis jaarlijks gekeurd door de brandweer. De plannen voor tijdelijk gebruik (fase 1) zijn getoetst door de brandweer en veilig bevonden. De gemeente Den Haag en Vestia zijn hier per e-mail over geïnformeerd. Van deze toets is geen rapport opgemaakt. Er is geen rapport beschikbaar om met belangstellenden te delen. Kort voor oplevering van de definitieve situatie wordt de brandveiligheid wederom door de brandweer getoetst.

Een kopie van de e-mailwisseling tussen Vestia, Veiligheidsregio Haaglanden en de gemeente Den Haag met accordering voor de plannen is in het bezit van de ombudsman.

Ad c) Het aan omwonenden toegezegde schriftelijke onderzoek naar de draagkracht rond het Willem Dreeshuis

Volgens de gemeente is het plan voor de verbouwing van het Willem Dreeshuis op maandag 12 april 2021 voorgelegd aan de Veiligheidsdriehoek (Burgemeester, Politie en Openbaar Ministerie). De Driehoek toetst of de omgeving voldoende draagkracht heeft en

kijkt hierbij onder andere naar de mate van mogelijke impact op de openbare orde en veiligheid in het gebied waar het initiatief zich wil gaan vestigen. Dit is de gebruikelijke werkwijze voor de vestiging voor maatschappelijk opvang in Den Haag. De driehoek bespreekt hierbij de aard van de voorziening en de benodigde flankerende maatregelen in relatie tot het beeld van de (veiligheids)situatie in de omgeving, inclusief de eventuele aanwezigheid van andere (opvang)voorzieningen. Spreiding over de stad is hierbij steeds een punt van aandacht. Rond het Willem Dreeshuis is sprake van een veilige buurt en de inspanningen van alle partijen zijn erop gericht dat zo te houden. De driehoek had geen bezwaar tegen deze voorziening. Ook hier geldt dat er van het advies van de driehoek geen rapport is opgesteld. Volgens de gemeente heeft klager al eerder om dit rapport gevraagd in een gesprek met de stadsdeeldirecteur. De stadsdeeldirecteur heeft destijds bovenstaande toelichting gegeven (of een toelichting van een dergelijke strekking).

Van het overleg van de Veiligheidsdriehoek van 12 april 2021 is een verslag gemaakt. Hieruit blijkt dat de driehoek instemt met de verbouwing van het Willem Dreeshuis. De ombudsman heeft van de desbetreffende

passage uit het verslag, een kopie.

Vragen ombudsman opening onderzoek: wijze van informeren omwonenden en andere belanghebbenden.

Volgens de gemeente zijn de gemeenteraad, de omwonenden en overige betrokkenen gelijktijdig geïnformeerd over het project Willem Dreeshuis. De gemeenteraad is geïnformeerd door middel van een Raadsmededeling, de omwonenden zijn geïnformeerd met een bewonersbrief en de overige betrokkenen zijn persoonlijk gebeld door de stadsdeeldirecteur. Het gaat hier om de voorzitters van de wijkvereniging Vogelwijk en wijkberaad Bomenbuurt, het Heldring college, de Populier, de Europese school en de Houtrustkerk. De scholen zijn aldus gelijktijdig met de omwonenden geïnformeerd. Het informeren van de ouders is aan de school overgelaten. De directeurs van de scholen zijn in die weken verschillende keren benaderd en met hen is overlegd of er voor de informatie aan de ouders iets nodig was. Op verzoek van de directeur van de Europese school is een brief opgesteld met informatie over het project. Deze brief is door de school onder de ouders verspreid. De brief is ook aangeboden bij het Heldring college en de Populier. Deze scholen hebben hier geen

gebruik van gemaakt. De omwonenden hebben zelf nog geflyerd onder de ouders van de Europese school, om de ouders op de gevaren te wijzen van voormalig dak- en thuislozen dicht bij de school. Dit ging de directeur van de school te ver maar hij kon dit niet verbieden.

II) Reacties op onderzoek ombudsman:

- Op 17 mei 2022 heeft de gemeente gereageerd op het verslag van bevindingen. Deze bevestigt dat de gegevens juist zijn.
- Op 20 juni 2022 heeft klager gereageerd op het verslag van bevindingen. Naar aanleiding van deze reactie heeft de ombudsman op 21 juli 2022 aanvullende vragen gesteld aan de gemeente. Deze zijn op 4 augustus 2022 beantwoord. De ombudsman heeft de reactie van de klager en de van de gemeente waar nodig overgenomen in de onderzoeksgegevens.

4. Het oordeel van de Gemeentelijke ombudsman

Behoorlijkheidsnormen

Goede informatieverstrekking

De overheid zorgt ervoor dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf.

Professionaliteit

De overheid zorgt ervoor dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten.

Hoe is concreet invulling gegeven aan het participatieproces voor de omwonenden en andere belanghebbenden en voldoet deze aan de behoorlijkheid?

Goede informatieverstrekking:

De overheid is verplicht de burger gevraagd en ongevraagd alle informatie te geven over handelingen en besluiten die de belangen van de burger kunnen raken. Zij is daarbij servicegericht en stelt zich actief op om de informatie die van belang is tijdig op eigen initiatief te geven.

Het informeren van de omwonenden, -oftewel de inleidende fase van de participatieladder- begint bij de brief van de directeur van Stadsdeel Segbroek van 28 april 2021. Uit deze brief volgt onder meer dat de gemeente onderzoek heeft gedaan naar de manier waarop het Willem Dreeshuis een nieuwe maatschappelijke invulling kan krijgen. Dat omwonenden de directeur van het stadsdeel vragen om inzage tot het onderliggend onderzoek, is voor de ombudsman aannemelijk. De directeur verstrekt in haar e-mail van 4 juni 2021 slechts informatie over het brandweer en -draagkrachtonderzoek, dat voor een groot deel afkomstig lijkt te zijn uit het voor omwonenden reeds bekende Q&A Factsheet. Een inzage tot het onderzoek naar de maatschappelijke invulling van het Willem Dreeshuis blijft achterwege. Ook ontbreekt het in de gemeentelijke brief van 28 april 2021 aan informatie over het participatietraject en hoe de gemeente hier uitvoering aan zal geven.

Vervolgens zullen drie informatie-bijeenkomsten plaatsvinden. Of alle briefjes met vragen, - die tijdens de informatie-bijeenkomsten zijn ingeleverd-, in het Q&A Factsheet zijn beantwoord blijft de vraag, daarop heeft de ombudsman onvoldoende zicht. Wel constateert de ombudsman dat het

uitgebreide Q&A Factsheet vragen oproept. Waaronder de beantwoording van de vragen *“Is het Willem Dreeshuis brandveilig”* en *“Is er onderzoek inzake de draagkracht van de directe omgeving van het Willem Dreeshuis”*. Hieruit volgt dat de gemeente zowel de brandweer als de veiligheidsdriehoek om advies heeft gevraagd. Voor klager is dit beweegreden om bij de gemeente te vragen om een kopie van beide onderliggende onderzoeken. Uit het opvragen van de onderzoeksrapporten door de ombudsman blijkt dat:

- Van de advisering van de brandweer slechts e-mail correspondentie voorhanden is;
- van het draagkrachtonderzoek van de veiligheidsdriehoek slechts een kort verslag beschikbaar is.

De gemeente had er goed aan gedaan door in het Q&A Factsheet een formulering te gebruiken, waaruit volgt dat de brandweer en veiligheidsdriehoek hebben geadviseerd, maar dat geen advies beschikbaar is. Op die manier was het voor omwonenden duidelijk geweest dat de gemeente hen geen stukken heeft onthouden, en had hun het opvragen hiervan bespaard kunnen blijven. Dit heeft de gemeente nagelaten.

Conclusie:

Concluderend stel ik vast dat de gemeente te kort is geschoten om de omwonenden van volledige informatie te voorzien. De ombudsman acht dit bezien vanuit het vereiste van goede informatieverstrekking niet behoorlijk.

Professionaliteit:

Medewerkers van de overheid handelen volgens hun professionele normen en richtlijnen. Hun opstelling is in alle situaties gepast en deskundig.

Na de fase van informeren start de gemeente in juli 2021 met de omgevingsoverleggen. Deze vinden maandelijks plaats en in 2022 om de twee maanden. Om de definitieve transformatie van het Willem Dreeshuis zo goed mogelijk te laten verlopen, kiest de gemeente ervoor om omwonenden bij deze ontwikkeling te betrekken door middel van een participatietraject. In juni 2021 heeft de gemeente een offerteaanvraag voor ‘Ontwerpen en uitvoeren inwoners-participatie’ uitgedaan, en diezelfde maand gegund aan Cityzen. De ontwerpfase is gestart na het zomerreces. De gemeente heeft in de bewonersbrief d.d. 16 juni 2021 mede aangegeven dat zij na de zomervakantie zal starten met het participatieoverleg. Als

omwonenden hebben aangegeven hierin geïnteresseerd te zijn, ontvangen zij daar informatie over.

Volgens de gemeentelijke planning zal het participatietraject starten na de zomer. Dit bestek blijkt echter niet haalbaar. Het “ontwerpproces participatietraject Willem Dreeshuis”, van Cityzen wordt namelijk bij de gemeente aangeboden op 14 oktober 2021, en de definitieve versie op 22 december 2021. Uiteindelijk stelt de gemeente dat het rapport niet is te gebruiken voor het participatietraject. Er zal een passend vervolgttraject komen waarbij het rapport van Cityzen, ex post met de bewoners zal worden gedeeld. Dit terwijl de omgevingsoverleggen tussen de gemeente en omwonenden worden voortgezet.

De ombudsman stelt vast dat de gemeente met het in juni 2021 vergunnen van het participatietraject aan Cityzen, en het direct na de zomervakantie willen beginnen met het participatieoverleg te optimistisch is geweest, nu geen concreet plan voorhanden is. Hierdoor is het voor omwonenden onduidelijk wat het participatietraject inhoudt én hoe zij hierin worden meegenomen. Ook is niet duidelijk wat de gemeente met het omgevingsoverleg voor ogen heeft, in relatie

tot het participatietraject dat vooralsnog stopt. Derhalve heeft de gemeente haar planning niet op orde. Nog daargelaten dat de gemeente in de Raadsmededeling van 28 april 2021 heeft aangekondigd met het participatietraject te starten in mei 2021.

Conclusie:

Concluderend stel ik vast dat bij het participatieproces, het aan de zijde van de gemeente ontbreekt aan organisatorisch vermogen. De ombudsman acht dit bezien vanuit het vereiste van professioneel handelen als niet behoorlijk.

5. Aanbeveling

In het Haags coalitieakkoord 2019-2022 staat dat:

- de gemeente zorgt voor gedegen participatietrajecten met duidelijke spelregels. De betrokkenheid van bewoners en bedrijven is daarin cruciaal, net als draagvlak en vertrouwen uit wijken;
- bewonersparticipatie wordt verstrekt, en participatietrajecten worden beter bekend gemaakt en laagdrempeliger.¹

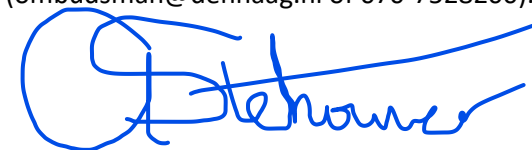
Het voorgaande geeft mij aanleiding tot de hiernavolgende aanbeveling aan het college van burgemeester en wethouders:

Het proces rond burgerparticipatie bij het Willem Dreeshuis beter te organiseren en te professionaliseren door het bekendmaken van het gekozen participatieproces, met duidelijke spelregels en laagdrempelig.

Ik vraag de gemeente om binnen vier weken te reageren op mijn aanbeveling. Ook vraag ik de gemeente haar reactie op mijn onderzoek aan klager kenbaar te maken. Zodat hij weet wat de gemeente met de aanbeveling doet.

Toelichting op rapport?

Met dit rapport is het onderzoek van de gemeentelijke Ombudsman en daarmee de klachtenprocedure beëindigd. Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met het kantoor van de ombudsman (ombudsman@denhaag.nl of 070-7528200).

Addie Stehouwer
Gemeentelijke Ombudsman
Den Haag en Leidschendam-Voorburg

¹ Uit het Coalitieakkoord Den Haag 2022-2026 "Voor een stad die tegen een stootje kan" pagina 12, blijkt dat de gemeente inzet op het

verbeteren van de communicatie en participatie, en daarmee een vervolg geeft aan haar eerdere ambities.